

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO I ZAJĘĆ POLONISTYCZNYCH W ZESPOLE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W KŁODZKU

I. PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO I ZAJĘĆ POLONISTYCZNYCH W I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI IM. BOLESŁAWA CHROBREGO

1. Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i rocznej z języka polskiego jest uzyskanie co najmniej czterech ocen bieżących z różnych rodzajów aktywności:
 - a. na poziomie podstawowym
 - praca klasowa,
 - sprawdzian z umiejętności czytania ze zrozumieniem,
 - sprawdzian wiadomości,
 - wypowiedź ustna – odpowiedź z trzech ostatnich lekcji lub monolog maturalny (w kl. III obowiązkowy);
 - b. na poziomie rozszerzonym
 - praca klasowa (wypowiedź argumentacyjna i/lub interpretacja porównawcza),
 - sprawdzian wiadomości,
 - odpowiedź ustna lub pisemna,
 - praca domowa.
2. Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i rocznej z zajęć polonistycznych jest uzyskanie co najmniej trzech ocen bieżących z różnych rodzajów aktywności:
 - praca klasowa (wypowiedź argumentacyjna i/lub interpretacja porównawcza),
 - sprawdzian wiadomości,
 - praca domowa.
3. Ponadto ocenie bieżącej na języku polskim i na zajęciach polonistycznych mogą podlegać następujące formy aktywności ucznia: odpowiedź ustna lub pisemna na lekcji powtórzeniowej, praca w grupach, kartkówka, udział w projekcie, praca konkursowa, głos w dyskusji, znajomość lektury i in.
4. Oceny klasyfikacyjne: śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu semestru (roku), oceny bieżące mają różną wagę – najbardziej znaczące wskazują na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych, czyli tworzenia samodzielnych wypowiedzi ustnych i pisemnych.
5. Ocena śródroczna (roczna) z języka polskiego realizowanego w zakresie rozszerzonym ma charakter sumujący osiągnięcia uczniów uzyskane na zajęciach na poziomie podstawowym i rozszerzonym. W przypadku rozbieżnych ocen z obu zakresów nauczania przyjmuje się, iż oceny z zakresu rozszerzonego stanowią 60% wartości oceny końcowej.
6. **Ocena śródroczna (roczna) uwzględnia:**
 - wiedzę przedmiotową,
 - umiejętność kontekstowej interpretacji tekstów kultury,

- sposób komunikowania się w różnych formach,
- umiejętność rozwiązywania zadań i problemów w formie ustnej i pisemnej,
- umiejętność uzasadniania stanowiska, argumentowania,
- kreatywność.

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeżeli:

- zna teksty literackie z *Podstawy programowej*,
- podejmuje próbę interpretacji tekstów kultury w sposób odtwórczy,
- spełnia kryteria oceny wypracowań (ujęte w *Informatorze maturalnym*), uzyskując co najmniej 41%,
- buduje komunikatywne wypowiedzi, choć popełnia błędy językowe i posługuje się ubogim słownictwem,
- ma trudności z formułowaniem sądów i opinii,
- buduje niespójne, niewłaściwie skomponowane wypowiedzi.

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeżeli:

- zna teksty literackie z *Podstawy programowej*, poprawnie dobiera materiał lekturowy,
- interpretuje teksty kultury w sposób powierzchowny,
- spełnia kryteria oceny wypracowań (ujęte w *Informatorze maturalnym*), uzyskując co najmniej 51%,
- wypowiada się poprawnie (dopuszczalne nieliczne błędy językowe), posługując się odpowiednim słownictwem,
- odtwarza znane sądy i opinie,
- próbuje porządkować swoją wypowiedź.

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeżeli:

- zna teksty literackie z *Podstawy programowej*,
- zgłębia interpretację tekstów kultury, wykorzystując odpowiednie konteksty,
- spełnia kryteria oceny wypracowań (ujęte w *Informatorze maturalnym*), uzyskując co najmniej 71%,
- wypowiada się poprawnie, posługując się stosownym stylem, wykorzystując bogate słownictwo i terminologię teoretycznoliteracką,
- formułuje własne sądy i trafnie argumentuje,
- buduje wypowiedzi uporządkowane, spójne i logiczne.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeżeli:

- zna teksty literackie z *Podstawy programowej*, a także spoza programu nauczania,
- samodzielnie i wnikliwie interpretuje teksty w różnych kontekstach,
- spełnia kryteria oceny wypracowań (ujęte w *Informatorze maturalnym*), uzyskując co najmniej 86%,
- wypowiada się poprawnie, posługując się indywidualnym stylem, wykorzystując bogate słownictwo i terminologię teoretycznoliteracką,
- formułuje twórcze i oryginalne sądy,
- formułuje hipotezy badawcze, umiejętnie i dojrzałe argumentuje,
- w wypowiedziach realizuje celowy zamysł kompozycyjny.

Częstkową ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, który:

- spełnia kryteria oceny wypracowań (ujęte w *Informatorze maturalnym*), uzyskując co najmniej 96% oraz pozostałe kryteria oceny bardzo dobrej lub z powodzeniem uczestniczy w konkursach, olimpiadach, projektach i innych zajęciach związanych z przedmiotem.

7. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności prac ustnych lub pisemnych uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy tej oceny.
8. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia szczegółowe kryteria ocen zawarte w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania* (także dotyczące procedury wystawiania ocen z języka polskiego na poziomie rozszerzonym) oraz (w przypadku oceny umiejętności maturalnych) zasady określone w *Informatorze o egzaminie maturalnym CKE*.
9. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia poradni pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z dysfunkcjami.

II. PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W POWIATOWYM GIMNAZJUM DWUJĘZYCZNYM

- a. Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i rocznej jest uzyskanie co najmniej czterech/pięciu ocen bieżących z różnych rodzajów aktywności:
 - prace pisemne – praca klasowa oraz sprawdzian,
 - odpowiedź ustna,
 - zadanie domowe,
 - praca na lekcji,
 - znajomość lektur.
2. Ponadto ocenie bieżącej mogą podlegać następujące formy aktywności ucznia: praca w grupach, kartkówka, udział w projekcie, praca konkursowa, głos w dyskusji, recytacja, zeszyt itp.
3. Oceny klasyfikacyjne: śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu semestru (roku), oceny bieżące mają różną wagę – najbardziej znaczące wskazują na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych, czyli tworzenia samodzielnych wypowiedzi ustnych i pisemnych.
4. Odpowiedzi ustne – oceny ustalane są zgodnie z zawartością merytoryczną, zależnie od stopnia trudności z uwzględnieniem indywidualnych możliwości uczniów.
5. Prace pisemne:
 - dłuższe formy wypowiedzi pisemnych oceniane zgodnie z kryteriami oceny prac pisemnych oraz sprawdziany wiedzy;
 - formy krótsze, np. ćwiczenia – oceniana poprawność wykonanej pracy.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wykazuje się wiedzą i umiejętnościami znacznie wykraczającymi poza program nauczania.

- a. Słuchanie i mówienie:
 - Uczeń potrafi w trakcie zajęć zbudować i wygłosić kilkuminutową wypowiedź poprawną językowo i charakteryzującą się wysokim poziomem merytorycznym.
 - Celnie argumentuje, wykazując się erudycją interdyscyplinarną.
 - Jest laureatem szkolnych konkursów recytatorskich.
 - Wykazuje się umiejętnością głosowej interpretacji tekstu w ramach konkursów zewnętrznych: recytatorskich, krasomówczych.
- b. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty pozaprogramowe, dzieła ikonograficzne, muzyczne.
 - Bezbłędnie odczytuje symbole kulturowe i aluzje literackie wpisane w teksty pozaprogramowe.
- c. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby tworzenia wyżej zorganizowanych form wypowiedzi: eseju, recenzji.

- Tworzy własne teksty i publikuje je w gazecie szkolnej, na stronach internetowych lub w pismach młodzieżowych.
 - Potrafi opracować projekt monograficzny lub badawczy.
 - Podejmuje próby tworzenia własnych tekstów w ramach ogłaszanych konkursów zewnętrznych.
- d. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Samodzielnie przygotowuje zadania konkursowe lub ciekawe ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
- e. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Zna zasady ortografii i interpunkcji i dokumentuje je bezbłędnym zapisem.
 - Samodzielnie przygotowuje ćwiczenia, krzyżówki, diagramy.
 - Jest laureatem szkolnych konkursów ortograficznych.
 - Dokumentuje swą sprawność ortograficzną czołowym miejscem w konkursach zewnętrznych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Buduje logiczne, spójne i poprawne merytorycznie wypowiedzi na określone tematy.
 - Dyskutuje, polemizuje, przytacza trafne argumenty na uzasadnienie własnego stanowiska
 - Dostrzega problem, zgłasza propozycje rozwiązania, wyciąga wnioski.
 - Wykazuje się bardzo dobrą znajomością wszystkich lektur programowych.
 - Wygłasza z pamięci fragmenty prozy lub poezji, dokonując głosowej interpretacji poprzez odpowiednią barwę głosu i intonację.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty, posługując się terminologią z zakresu teorii literatury.
 - Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, sprawozdanie, głos w dyskusji.
 - Wygłasza przemówienia, stosując figury retoryczne.
 - Stosownie do sytuacji buduje wypowiedzenia mające charakter: perswazji, parafrazy, komentarza.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Płynnie i bezbłędnie czyta, interpretując tekst poprzez właściwą intonację.
 - Zna środki wyrazu typowe dla różnych dziedzin sztuki i umie odczytać ich funkcje.
 - Potrafi krytycznie odczytać treść przekazów medialnych, w tym reklam.
 - Sprawnie odczytuje informacje zawarte w aktach normatywnych, mapach, tabelach, wykresach.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Sprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list, dziennik, pamiętnik, streszczenie, rozprawka, wywiad.
 - Wprowadza cytaty i poprawnie je zapisuje. · Tworzy wzorcowe teksty użytkowe: ogłoszenia, instrukcje, zawiadomienia, regulaminy, CV, list motywacyjny.
 - Tworzy przypisy i bibliografię.
 - Dokonuje oryginalnego przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego, plastycznego i malarskiego.
 - Sprawnie dokonuje różnorodnych operacji na tekście: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji, stylizacji, parafrazy.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc teksty mówione i pisane, sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu fleksji, składni, słowotwórstwa, frazeologii, fonetyki.

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Uczeń zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i potwierdza to bezbłędnym zapisem.
- Jest zwycięzcą szkolnych konkursów ortograficznych.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie wypowiedzi i potrafi dokonać selekcji przekazywanych informacji.
- Tworzy poprawne składniowo i merytorycznie wypowiedzi wielozdaniowe.
- Bierze udział w dyskusji, popierając własne zdanie trafnie dobranymi argumentami.
- Poprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi.
- Dobrze zna treści lektur, wykorzystuje konteksty niezbędne do ich interpretacji.
- Bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Uczeń czyta płynnie i bezbłędnie, ze zrozumieniem.
- Zna środki wyrazu literatury, teatru, filmu, mediów i umie odczytać ich funkcje.
- Czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, symbolicznym i przerośnym.
- Dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury.
- Dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Poprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, streszczenie, rozprawka, sprawozdanie, charakterystyka, pamiętnik, wywiad.
- Tworzy teksty użytkowe: regulamin, list motywacyjny, list otwarty.
- Umiejętnie dokonuje operacji przekształcenia tekstu: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji i stylizacji.
- Dokonuje przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego plastycznego i muzycznego.
- Świadomie i sprawnie posługuje się groteską, absurdem, komizmem, patosem tworząc własne teksty.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc własne teksty, sprawnie posługuje się wiedzą z zakresu fleksji, składni, słowotwórstwa, frazeologii.

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne.
- Zna mechanizm procesów fonetycznych i dokumentuje to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania.

1. Słuchanie i mówienie:

- Słucha uważnie wypowiedzi i dokumentuje to, wskazując główną myśl i odpowiadając na pytania
- Zna treść lektur, umie odtworzyć najważniejsze wydarzenia.
- Buduje krótkie, logiczne wypowiedzi na temat lektury, filmu, różnych problemów codziennego życia, posługując się pojęciami literackimi i kulturowymi.
- Potrafi określić swoje stanowisko i uzasadnić je.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy i poezji.
- Umie zadawać pytania, znając wartość pytań otwartych i zamkniętych.
- Odróżnia fakty od opinii.
- Mówi w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i przenośne związków i wyrażeń wpisanych w teksty kultury.
 - Czyta płynnie, ze zrozumieniem.
 - Zauważa i prawidłowo odczytuje intencje nadawcy (manipulację, perswazję).
 - Dostrzega konteksty: biograficzny, historyczny i aksjologiczny i potrafi je wykorzystać do interpretacji tekstów kultury.
 - Zna środki wyrazu właściwe różnym tekstom kultury i umie je nazwać.
 - Odczytuje bliskie mu wartości wpisane w teksty.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Redaguje krótkie teksty w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
 - Przestrzega zasad organizacji tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
 - Potrafi przekształcić tekst streszczając, rozwijając lub zapisując go w formie planu.
 - Tworzy teksty użytkowe: instrukcje, zawiadomienia, ogłoszenia o pracę, ogłoszenia drobne, podanie, telegram, CV, list prywatny, tekst życzeń.
 - Podejmuje próby przekładu intersemiotycznego dzieł literackich, malarskich i muzycznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Uczeń, tworząc różne formy wypowiedzi, posługuje się wiedzą z zakresu fleksji, składni, słowotwórstwa i frazeologii.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się dwa błędy ortograficzne. Poprawnie przenosi wyrazy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania.

1. Słuchanie i mówienie.
 - Słucha uważnie krótkiej wypowiedzi i dokumentuje to odpowiedzią na pytanie.
 - Rozumie mowę ciała (język niewerbalny).
 - Samodzielnie buduje jedno lub dwuzdaniowe wypowiedzenia na temat lektur, zjawisk kulturowych, zainteresowań.
 - Wygłasza z pamięci krótkie teksty poetyckie i fragmenty prozy.
 - Zna problematykę lektur i dokumentuje to odpowiadając na pytania.
 - Przy pomocy nauczyciela tworzy wypowiedzenia wielozdaniowe.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Czyta płynnie, aczkolwiek zdarzają się nieliczne błędy.
 - Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i symboliczne niektórych wyrażeń i zwrotów.
 - Odczytuje treści przekazów medialnych i innych tekstów kultury.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby redagowania tekstów w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
 - Zna zasady organizacji tekstu pisanego i stara się je stosować.
 - Potrafi zredagować niektóre teksty użytkowe.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Uczeń, tworząc własne teksty, posługuje się wiedzą z zakresu fleksji, składni, słowotwórstwa
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się pięć błędów ortograficznych w tekście dyktanda.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

6. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności prac ustnych lub pisemnych uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy tej oceny.
7. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia szczegółowe kryteria ocen zawarte w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania* oraz zasady określone w *Informatorze o egzaminie gimnazjalnym CKE*.
8. Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego uwzględnia zalecenia poradni pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z dysfunkcjami.